

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального  
мистецтва

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС**

Підготовки: бакалавр музичного мистецтва

Освітньо-професійна програма: інструментально-виконавське мистецтво

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво.

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол № 11 від «19» лютого 2021 р.

## **ЗМІСТ**

1. Загальні відомості
2. Анотація до курсу
3. Мета та завдання курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

| 1. Загальні відомості                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Назва дисципліни                         | Оркестровий клас                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Викладач                                 | Пасічняк Лілія Михайлівна,<br>Князєв Владислав Федорович                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Контактний телефон викладача             | 0997452990; 0965194758; 0509804342.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Е-mail викладача                         | lpasichnyak@ukr.net; kniazevvlad75@gmail.com                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Формат дисципліни                        | Нормативна. Цикл професійної підготовки.<br>Теоретична підготовка.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Обсяг дисципліни                         | <b>1 курс:</b> два семестри, 12 кредитів, загальна кількість годин: 360 (56+60 – практичні, 124+120 – самостійна робота), залік+екзамен;<br><b>2 курс:</b> два семестри, 12 кредитів, загальна кількість годин: 360 (56+60 – практичні, 124+120 – самостійна робота), III семестр – екзамен;<br><b>3 курс:</b> два семестри, 10 кредитів, загальна кількість годин: 300 (56+52 – практичні, 98+94 – самостійна робота), V, VI семестри – залік;<br><b>4 курс:</b> два семестри, 8 кредитів, загальна кількість годин: 240 (56+34 – практичні, 100+50 – самостійна робота), VII семестр – залік, VIII – екзамен. |
| Посилання на сайт дистанційного навчання |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Консультації                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

## 2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Оркестровий клас» базується на теорії і практиці професійного розвитку музиканта, що забезпечує процес мистецької освіти бакалаврів, формує їх професійний розвиток, що є необхідним для майбутньої музичної творчості, музично-педагогічної майстерності, виконавської культури. На сучасному етапі особливої гостроти та актуальності набуває теоретичне і практичне вивчення та осмислення оркестрової партитури як результату творчої та аналітичної роботи диригента оркестру народних інструментів.

На заняттях оркестрового класу вирішуються як навчальні, так і концертно-виконавські завдання. Керівник оркестрового класу повинен сприяти формуванню у студентів комплексу професійних навичок, а саме: вміння слухати і розуміти музичний твір, його основну тему, підголоски, варіації і т.д., виконувати оркестром в цілому або окремими оркестровими групами; виконувати свою партію, слідуючи задумам композитора і трактуванню диригента; читання оркестрової партії та орієнтуватися в ній; знати стрій інструментів оркестру, їх діапазон та транспортування; вміти працювати з окремими групами оркестру: прагнути досягнення ритмічної єдності, штрихової палітри, прийомів їх виконання, відпрацьовувати виразність твору; виховувати в собі постійну увагу та контроль: з'єднання різнофункціональних партій вчить оркестранта знаходити точну метроритмічну основу виконання та логічно включатися в виконавський процес; розвивати в собі навички ансамблевої гри у складі оркестру; розвиток гармонічного, поліфонічного та тембрового слуху, почуття ритму; вміти з легкістю застосовувати в оркестровій грі практичних навичок гри на інструменті, набутих у класі з фаху; вироблення організаторської та репетиційної роботи з оркестром, практика концертних виступів; виховання вольових якостей та ініціативи, почуття відповідальності перед колективом і творчого відношення до спільного виконавства, стимулювання розвитку емоційності, пам'яті, мислення, уяви та творчої

активності при грі в оркестрі; знання термінології.

**3. Мета та завдання курсу.** Зміст дисципліни полягає у ознайомленні майбутніх фахівців з науково-теоретичними основами аналізу оркестрового твору, його науковим апаратом; систематизації та удосконалення знань, набутих в курсі практичного диригування оркестром народних інструментів; забезпечення методичної підготовки до викладання диригування оркестровим колективом у вищих навчальних закладах музично-педагогічної освіти; прищепленні навичок до самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній, а також формуванні навичок до вивчення навчально-художнього репертуару; формуванню широкого художнього музичного кругозору майбутнього викладача; вихованні вміння самостійно мислити і критично аналізувати; визначати методи самостійної роботи студентів над навчально-методичними матеріалами спеціальних дисциплін; навчити студентів складанню та виконанню практичних завдань.

Вузівський курс оркестрового класу передбачає підготовку висококваліфікованого оркестранта, що володіє комплексом знань, необхідних для організації та успішного керівництва колективами народних інструментів різної кваліфікації. Виходячи із сучасного стану і розвитку оркестрового мистецтва, а також, враховуючи навчальну програму, відпрацьовану в музичних навчальних закладах, що готують музикантів-виконавців та вчителів музики, слід вважати доцільним вирішення в рамках даного курсу перерахованих завдань.

**Мета** вивчення дисципліни – виховання спеціаліста-професіонала, обізнаного зі специфікою колективного музикування, який знає технічно-виражальні можливості оркестрових інструментів та досконало володіє навичками гри на одному або кількох з них.

**Завдання** – удосконалення здобутих вмінь колективної гри на оркестрових інструментах, поглиблення розуміння специфіки та проблематики цієї галузі народно-інструментального мистецтва.

#### **4. Результати навчання (компетентності)**

##### **Загальні компетентності (ЗК):**

Здатність до міжособистісної взаємодії;

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості

##### **Фахові компетентності спеціальності (ФК):**

– здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності;

– здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності;

– здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва;

– здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва;

– здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності;

– здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу;

– здатність оперувати професійною термінологією;

– здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності;

– здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків;

– здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності;

– здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

##### **Програмні результати навчання:**

– демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння; інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності;

– володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та

концертних виступів;  
 – демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності;  
 – аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;  
 – відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;  
 – демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій;  
 – демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю);  
 – володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом;  
 – володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.  
 – вміти здійснювати педагогічну діяльність;  
 – використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті;  
 – демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва;  
 – демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

### 5. Організація навчання курсу

|                                                                        |                                        |                                        |                                                                                                                        |                                           |                  |
|------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------|
| Обсяг курсу                                                            |                                        |                                        | <b>1 курс:</b> 360 год<br><b>2 курс:</b> 360 год<br><b>3 курс:</b> 300 год<br><b>4 курс:</b> 240 год                   |                                           |                  |
| Вид заняття                                                            |                                        |                                        | Загальна кількість годин                                                                                               |                                           |                  |
| практичні заняття                                                      |                                        |                                        | <b>1 курс:</b> 56+60 год<br><b>2 курс:</b> 56+60 год<br><b>3 курс:</b> 56+52 год<br><b>4 курс:</b> 56+34 год           |                                           |                  |
| самостійна робота                                                      |                                        |                                        | <b>1 курс:</b> 124+120 год<br><b>2 курс:</b> 124+120 год<br><b>3 курс:</b> 98+94 год<br><b>4 курс:</b> 100+50 год      |                                           |                  |
|                                                                        |                                        | <b>Ознаки курсу</b>                    |                                                                                                                        |                                           |                  |
| Семестри 1-8-й                                                         | Спеціальність 025<br>Музичне мистецтво | Курс (рік навчання) 1-й, 2-й, 3-й, 4-й |                                                                                                                        | Нормативний (цикл професійної підготовки) |                  |
|                                                                        |                                        |                                        |                                                                                                                        |                                           |                  |
| <b>Тематика курсу</b>                                                  |                                        |                                        |                                                                                                                        |                                           |                  |
| Тема, план                                                             | Форма заняття                          | Література                             | Завдання, год.                                                                                                         | Вага оцінки                               | Термін виконання |
| 1. Вивчення елементарних оркестрових фрагментів в оркестрових партіях. | практичне                              | Оркестрові партії                      | Читання з листа та коректура оркестрових партій (виявлення та виправлення помилок в нотному тексті) виконуваних творів |                                           | репетиція        |

|                                                                                       |           |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                        |  |                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------------|
|                                                                                       |           |                                                                       | <b>1 курс:</b> 10 год.<br><b>2 курс:</b> 8 год<br><b>3 курс:</b> 8 год<br><b>4 курс:</b> 6 год                                                                                                                                         |  |                       |
| 2. Удосконалення якості звуковидобування                                              | практичне | 4, 9, 11, 16, 21                                                      | Робота над чистотою інтонування, ансамблевою злагодженістю та ритмічністю виконання, динамікою та тембровою виразністю.<br><b>1 курс:</b> 10 год.<br><b>2 курс:</b> 8 год<br><b>3 курс:</b> 8 год<br><b>4 курс:</b> 6 год              |  | репетиція             |
| 3. Засвоєння основних прийомів гри                                                    | практичне | 1, 4, 15, 19, 23, 24                                                  | Пов'язувати звуковий результат уявного прочитання музичного твору з ігровими прийомами, необхідними для його втілення на інструменті;<br><b>1 курс:</b> 8 год.<br><b>2 курс:</b> 8 год<br><b>3 курс:</b> 8 год<br><b>4 курс:</b> 6 год |  | репетиція             |
| 4. Використання основних прийомів гри на прикладах виконання вправ та нескладних п'єс | практичне | 4, 6, 16, 42, 43,                                                     | Знаходити відповідні виконавські прийоми втілення певного емоційного настрою виконуваного твору;<br><b>1 курс:</b> 6 год.<br><b>2 курс:</b> 8 год<br><b>3 курс:</b> 8 год<br><b>4 курс:</b> 8 год                                      |  | До заняття, репетиція |
| 5. Удосконалення звуковидобування на інструменті.                                     | практичне | Фахова методична література відповідно до кожного інструмента зокрема | Виконання різноманітних вправ, гам, арпеджіо у помірному та швидкому темпах штрихом легато, а також всіма видами комбінованих та основних штрихів для кожного інструмента зокрема.                                                     |  | До заняття, репетиція |

|                                                                                         |               |                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|---------------------------------|
|                                                                                         |               |                                                                                   | Застосування<br>набутих умінь та<br>навичок у грі<br>відповідних<br>технічних<br>фрагментів в<br>оркестрових партіях<br>виконуваних творів.<br><b>1 курс:</b> 6 год.<br><b>2 курс:</b> 8 год<br><b>3 курс:</b> 8 год<br><b>4 курс:</b> 8 год                                                                  |  |                                 |
| 6. Специфіка гри<br>на інструменті.<br>Технічні навички<br>гри на інструменті.          | практич<br>не | Фахова методична<br>література<br>відповідно до<br>кожного<br>інструмента зокрема | Опанувати<br>характерні елементи<br>виконавської техніки<br>(постійна ритмічна<br>пульсація,<br>неспівпадання<br>акцентів мелодичної<br>та ритмічної ліній).<br><b>1 курс:</b> 10 год.<br><b>2 курс:</b> 8 год<br><b>3 курс:</b> 8 год<br><b>4 курс:</b> 8 год                                                |  | До<br>заняття,<br>репетиц<br>ія |
| 7. Розподіл по<br>групам та<br>підготовка до<br>оркестрового<br>музикування.            | практич<br>не | 2, 3, 4, 9, 15, 16, 20                                                            | Робота зі<br>студентами, для яких<br>оркестровий<br>інструмент не є<br>фаховим над якістю<br>звуковидобування;<br>робота з<br>оркестровими<br>групами над<br>технічними<br>труднощами<br>оркестрових партій.<br><b>1 курс:</b> 8 год.<br><b>2 курс:</b> 8 год<br><b>3 курс:</b> 8 год<br><b>4 курс:</b> 6 год |  | До<br>заняття                   |
| 8. Зосередження на<br>вказівках<br>диригента при<br>виконанні<br>оркестрових<br>партій. | практич<br>не | 6, 11, 21, 27, 32,<br>40,48,58                                                    | Робота над чистотою<br>інтонування,<br>ансамблевою<br>злагодженістю та<br>ритмічністю<br>виконання,<br>динамікою та<br>тембровою<br>виразністю.<br><b>1 курс:</b> 8 год.<br><b>2 курс:</b> 8 год<br><b>3 курс:</b> 6 год<br><b>4 курс:</b> 6 год                                                              |  | репетиц<br>ія                   |

|                                                                           |           |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                |  |            |
|---------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------|
| 9. Якісне звуковидобування як запорука осмислення образного змісту твору. | практичне | 3, 4, 5, 9, 12, 16, 25, 36, 42, 48                                    | Робота над культурою звукоутворення (наближення до звучання оригінального тембрового варіанту твору)<br><b>1 курс:</b> 8 год.<br><b>2 курс:</b> 8 год<br><b>3 курс:</b> 8 год<br><b>4 курс:</b> 6 год          |  | репетиція  |
| 10. Виконання гам та арпеджіо штрихом легато.                             | практичне | Фахова методична література відповідно до кожного інструмента зокрема | Звернути увагу на якість туше, міру зв'язності гри та позначення в нотному записі при виконанні штриха легато<br><b>1 курс:</b> 6 год.<br><b>2 курс:</b> 8 год<br><b>3 курс:</b> 6 год<br><b>4 курс:</b> 6 год |  | До заняття |

|                                                    |           |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                     |  |                       |
|----------------------------------------------------|-----------|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------------|
|                                                    |           |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                     |  |                       |
| 11. Якість звуковидобування основних прийомів гри. | практичне | 4, 6, 9, 15, 34, 37                                                   | У відповідності до кожного інструмента оркестру та характеру виконуваного твору – вибір штрихової палітри.<br><b>1 курс:</b> 8 год.<br><b>2 курс:</b> 10 год<br><b>3 курс:</b> 8 год<br><b>4 курс:</b> 6 год        |  | До заняття, репетиція |
| 12. Прийом тремоло.                                | практичне | Фахова методична література відповідно до кожного інструмента зокрема | Робота над якістю виконання тремоло на кожному інструменті зокрема, з урахуванням специфіки та нотного позначення.<br><b>1 курс:</b> 8 год.<br><b>2 курс:</b> 8 год<br><b>3 курс:</b> 8 год<br><b>4 курс:</b> 6 год |  | До заняття, репетиція |
| 13. Прийом деташе.                                 | практичне | Фахова методична література відповідно до кожного інструмента зокрема | Звернути на особливості виконання спікато скрипкового; на домрі.                                                                                                                                                    |  | До заняття, репетиція |

|                                            |           |                                       |                                                                                                                                                                |  |            |
|--------------------------------------------|-----------|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------|
|                                            |           |                                       | <b>1 курс:</b> 10 год.<br><b>2 курс:</b> 8 год<br><b>3 курс:</b> 8 год<br><b>4 курс:</b> 6 год                                                                 |  |            |
| 14. Специфічні методи позаоркестрової гри. | практичне | 2, 3, 4, 6, 9, 16, 20, 21, 23, 42, 58 | Робота над удосконаленням гри партій з оркестровими групами<br><b>1 курс:</b> 10 год.<br><b>2 курс:</b> 10 год<br><b>3 курс:</b> 8 год<br><b>4 курс:</b> 6 год |  | До заняття |

#### 6. Система оцінювання курсу

|                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Загальна система оцінювання курсу:</b>      | 50 балів студент отримує за відвідування занять, виконання навчальних завдань, а других 50 – за участь в концертних виступах оркестру на конкурсних прослуховуваннях, днях відкритих дверей інституту, державних іспитах кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва. |
| <b>Вимоги до письмової роботи.</b>             | Не передбачені                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Практичні заняття</b>                       | Репетиції згідно розкладу та концертні виступи                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Умови допуску до підсумкового контролю.</b> | Виконання всіх практичних завдань, зокрема тих, що стосуються самостійної роботи (удосконалення гри оркестрових партій виконуваних творів)                                                                                                                                                     |

**7. Політика курсу.** Звертається особлива увага на відвідування студентами занять (за це здобувач освіти отримує перших 50 балів), підготовку запропонованих завдань самостійної роботи, уміння застосовувати теоретичні та практичні знання, здобуті на заняттях з фаху та диригування у розв'язанні практичних завдань під час проведення репетицій оркестру, залучення студентів до активної участі у концертних виступах колективу.

#### 8. Рекомендована література

1. Алексеев К. С. Пособие по инструментовке для балалаечно-домрового оркестра. Изд. 3-е. М.: Гос. муз. изд-во, 1936. 176 с.
2. Андреев В. В. Материалы и документы / [сост., текстолог. подгот., прим. Б. Б. Грановского]. М.: Музыка, 1986. 352 с.
3. Богонос П.Л. Дидактичні основи колективного народно-інструментального музикування підлітків у процесі аматорської діяльності: дис. канд. пед. наук: 13.00.02. К., 1994. 200 с.
4. Бродський Г.Л., Горбенко О.Б., Сметана С.О. Оркестровий клас: навчально-методичний посібник. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2016. 328 с.
5. Веприк А. Очерки по вопросам оркестровых стилей. М.: Сов. композитор, 1961. 454 с.
6. Воеводін В. В. Педагогічні умови становлення творчого потенціалу майбутніх музикантів-виконавців в оркестровому класі : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 . Теорія та методика навчання музики і музичного виховання. К., 2007. 19 с.
7. Гуменюк А. І. Українські народні музичні інструменти, інструментальні ансамблі та оркестри. К.: Радянська Україна, 1959. 55 с.
8. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. К.: Наукова думка, 1967. 244 с.
9. Гуцал В. Грає оркестр українських народних інструментів: метод. поради керівникам самодіяльних колективів. К.: Мистецтво, 1978. 164 с.
10. Дейнега В. Музичний інструментарій як показник специфіки оркестру народних інструментів // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. К., 2002. Вип. 22. Кн. 8. С. 119–129.

11. Докшицер Т. Путь к творчеству. М.: Муравей, 1999. 216 с.
12. Докшицер Т. Трубач на коне. М.: Композитор, 2008. 232 с.
13. Иванов П. Оркестр українських народних інструментів. К.: Муз. Україна, 1981. 230 с.
14. Ильченко О.О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності / Відп. ред. А. Лашенко. К.: КДІК, 1994. 116 с.
15. Мохов Н. Исполнительный анализ партитуры для оркестра русских народных инструментов. М.: Музыка, 1968. 61 с.
16. Мохонько А. П. Методика репетиционного процесса: учеб. пособие для студентов муз.-пед. фак. ин-та искусств и культуры. Кемерово : Кузбассвузиздат, 1995. 158 с.
17. Пересада А. Оркестры русских народных инструментов. М.: Советский композитор, 1985. 250 с.
18. Поздняков А. Б. Дирижер-аккомпаниатор : некот. вопр. орк. аккомпанемента: учеб. Пособие. М.: ГМПИ им. Гнесиных, 1975. 64 с.
19. Пшеничний Д. Х. Інструментовка для оркестра народних інструментів. К.: Муз. Україна, 1985. 68 с.
20. Соколов Ф. В. В. В. Андреев и его оркестр . Л. : Гос. муз. изд-во, 1962. 108 с.
21. Федоришин В.І. Формування виконавської майстерності студентів музично-педагогічних факультетів у процесі колективного музикування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.02. К., 2006. 18 с.
22. Шишаков Ю. Н. Инструментовка для оркестра русских народных инструментов. М.: Музыка, 1964. 216 с.

### **23. ДОДАТКОВА**

24. Авксентьев В. Оркестр русских народных инструментов. (В помощь руководителям художественной самодеятельности и преподавателям музыки в общеобразовательных школах). М.: Сов. композитор, 1962. 68 с.
25. Андреева Е. Ф. Ударные инструменты современного симфонического оркестра : справочник. К.: Муз. Україна, 1990. 80 с.
26. Ансерме Э. Беседы о музыке / [пер. с фр. Е. Ф. Бронфин, В. Н. Александровой]. 2-е изд. Л.: Музыка, 1985. 104 с.
27. Васильев Ю. А. Рассказы о русских народных инструментах . Изд. 3-е. М.: Сов. композитор, 1986. 88 с.
28. Вейнгартнер Ф. Исполнение классических симфоний. Советы дирижерам. Т. 1. Бетховен / [перевод М. В. Юдиной ; под ред. П. А. Вульфуса]. М.: Музыка, 1965. 308 с.
29. Вертков К. Русские народные музыкальные инструменты. Л.: Музыка, Ленингр. отд-ние, 1975. 280 с.
30. Газарян С. С. В мире музыкальных инструментов : кн. для уч-ся ст. кл. М.: Просвещение, 1985. 224 с.
31. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа): підручник. К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. 420 с.
32. Дирижёрское исполнительство : практика, история, эстетика / [ред.-сост., авт. вступ. ст., доп. и коммент. Лео Гинзбург]. М.: Музыка, 1975. 632 с.
33. Ержемский Г. Л. Психология дирижирования : некот. вопр. исполн. и творч. взаимодействия дирижера с муз. Коллективом. М.: Музыка, 1988. 80 с.
34. Зиновьев В. М. Инструментовка для оркестра баянов. М.: Сов. композитор, 1980. 328 с.
35. Зряковский Н. Н. Общий курс инструментоведения : ученик для муз. уч-щ и консерваторий. Изд. 2-е, испр. М.: Музыка, 1976. 480 с.
36. Имханицкий М. История исполнительства на русских народных инструментах : учеб. пособие для муз. вузов и уч-щ. М.: РАМ им. Гнесиных, 2002. 352 с.
37. Казачков С. А. От урока к концерту. Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1990. 344 с.
38. Клебанов Д. Л. Искусство инструментовки. К.: Муз. Україна, 1972. 220 с.
39. Лошков Ю. И. Творчество В. А. Комаренка и народно-инструментальное исполнительство в Слободской Украине (первая половина XX столетия) : автореф. дис. ... канд. искусствовед. : спец. 17.00.01 – теория та история культуры. Харьков, 2000. 19 с.

40. Максимов Е. Оркестры и ансамбли русских народных инструментов. М.: Советский композитор, 1983. 260 с.
41. Малько Н. А. Воспоминания, статьи, письма / [общ. ред. А. Н. Раабена]. Л.: Музыка, 1972. 383 с.
42. Малько Н. А. Основы техники дирижирования / [пер. Б. Малько]. М.; Л.: Музыка, 1965. 220 с.
43. Мартынов И. Николай Будашкин и русский народный оркестр // Мартынов И. О музыке и ее творцах. М.: Музыка, 1980. 98 с.
44. Махов И. Оркестр русских народных инструментов в музыкальной школе / М.: Музыка, 1971. 304 с.
45. Мусин И. А. О воспитании дирижёра: очерки. М.: Музыка, 1987. 247 с.
46. Мусин И. А. Техника дирижирования. Л.: Музыка, 1967. 352 с.
47. Мюнш Ш. Я — дирижёр / [пер. с фр. Н. Н. Савинова]. 3-е изд. М.: Музыка, 1982. 64 с.
48. Носов Л. Музична самодіяльність радянської України (1917—1967). К.: Муз. Україна, 1968. 176 с.
49. Пазовский А. М. Записки дирижёра / общ. ред. В. Кухарского. 2-е изд. М.: Сов. композитор, 1968. 559 с.
50. Плужніков В. М. Професія диригента та шляхи її формування в західноєвропейській театральній практиці XIX століття: автореф. дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Музичне мистецтво. Харків, 2006. 16 с.
51. Поляков О. Семіотичні особливості складових частин знакової системи диригування // Питання диригентської майстерності: зб. Статей / упоряд. М. Канерштейн. К.: Муз. Україна, 1980. С. 167—183.
52. Рождественский Г. Преамбулы: сб. муз.-публиц. эссе / Сост. и авт. предисл. Г. С. Алфеевская. М.: Сов. композитор, 1989. 233 с.
53. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія / Т.І. Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2009. – 184 с.
54. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник / Т.І. Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – Ч.1. – 122 с.
55. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник / Т.І. Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – Ч.2. – 72 с.
56. Стельмашук З. М. Діяльність аматорських народно-інструментальних колективів Тернопільщини кінця XX – початку XXI століття // Народноінструментальне мистецтво на зламі XX–XXI століть: збірник матеріалів VI-ї міжнародної науково-практичної конференції (ДДПУ ім. І. Франка, 07.12.2012, м. Дрогобич) / [редактори-упорядники А. Душний, Б. Пиц]. Дрогобич: Посвіт, 2012. С. 109–113.
57. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. Харків : Держ. вид-во України, 2002. 288 с.
58. Черкаський Л. Українські народні музичні інструменти. К.: Техніка, 2003. 264 с.
59. Юцевич Є. Оркестр народних інструментів. К.: Мистецтво, 1948. 110 с.

| <b>1. Загальна інформація</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Назва дисципліни</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Оркестровий клас</b>                                                                                                                                                                                         |
| <b>Викладач</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Єднак С.Б.</b>                                                                                                                                                                                               |
| <b>Контактний телефон викладача</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 0667029891                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Е-mail викладача</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <a href="mailto:stepan.yednak@pnu.edu.ua">stepan.yednak@pnu.edu.ua</a>                                                                                                                                          |
| <b>Формат дисципліни</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | очна, заочна форми навчання                                                                                                                                                                                     |
| <b>Обсяг дисципліни</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | загальна кількість годин – 1260 год., 42 кредити<br>з них:<br>для очної форми навчання – практичних - 430, самостійна робота – 830;<br>для заочної форми навчання – аудиторних – 120; самостійна робота – 1140. |
| <b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Консультації</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>80 год.</b>                                                                                                                                                                                                  |
| <p align="center"><b>2. Анотація до курсу</b></p> <p>У навчанні і вихованні майбутніх виконавців і педагогів спеціальним класам належить особливо важлива роль. Найважливішою задачею педагога є виховання в студентів розуміння основної мети – навчитися правдиво розкривати художній задум виконуваних творів і засобами музично-виконавської майстерності доносити його до слухачів. Тому робота в оркестровому класі спрямована головним чином на усвідомлення і творче втілення студентом змісту, форми, стилю виконуваних творів і на оволодіння різноманітними засобами художньої майстерності.</p> <p>Плідність цієї роботи значною мірою обумовлюється розвитком творчої ініціативи і самостійності студента. Постійне стимулювання творчої ініціативи студента, виховання в нього навичок оркестрового виконання є однією з головних задач музичного виховання.</p> <p>Прагнучи до найбільш досконалого виконання, усіляко розвиваючи віртуозну техніку, роз'яснюючи шляхи і методи оволодіння прийомами гри в колективі, потрібно виховувати в той же час правильне розуміння музично-виконавської техніки, що є лише засобом утілення художньо-виконавських задумів. Особливе місце повинна займати робота над оволодінням навичок оркестрового виконання. Виховання художньої і технічної сторін музично-виконавської майстерності варто здійснювати в їхній нерозривній єдності.</p> |                                                                                                                                                                                                                 |
| <p><b>3. Мета та цілі курсу</b></p> <p>Професійна підготовка студента до вимог праці у професійному колективі, всебічне вивчення вищих мистецьких навчальних закладів історії і теорії оркестрового виконавства; визначити пріоритетні напрямки практичної діяльності майбутніх спеціалістів; розвиток художнього кругозору студентів і їх здатності орієнтуватися в різноманітних стилях і напрямках в галузі оркестрового виконавства, педагогіки і творчості;</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                 |

готувати студента до організації та здійснення оркестрової діяльності.

**Загальні компетентності (ЗК):**

Здатність до міжособистісної взаємодії;

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості

**Фахові компетентності спеціальності (ФК):**

– здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності;

– здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності;

– здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва;

– здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва;

– здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності;

– здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу;

– здатність оперувати професійною термінологією;

– здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності;

– здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків;

– здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності;

– здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

**Програмні результати навчання:**

– демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності;

– володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів;

– демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності;

– аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;

– відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;

– демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі

створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій;  
 – демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю);  
 – володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом;  
 – володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.  
 – вміти здійснювати педагогічну діяльність;  
 – використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті;  
 – демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва;  
 – демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

## 5. Організація навчання курсу

### Обсяг курсу

| Вид заняття       | Загальна кількість годин                                                                                                               |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| лекції            |                                                                                                                                        |
| практичні заняття | загальна кількість годин - 900, з них:<br>для очної форми навчання - аудиторних-345,<br>для заочної форми навчання – аудиторних – 120; |
| самостійна робота | для очної форми навчання - самостійна робота-555;<br>для заочної форми навчання - самостійна робота –780.                              |

### Ознаки курсу

| Семестр | Спеціальність        | Курс<br>(рік навчання) | Нормативний<br>/<br>вибірковий<br>нормативний |
|---------|----------------------|------------------------|-----------------------------------------------|
| 1-8     | 025Музичне мистецтво | 1-4 курси              | нормативний                                   |
|         |                      |                        |                                               |

### Тематика курсу

| Тема, план | Форма | Літерату | Завдання, | Вага | Термін ви |
|------------|-------|----------|-----------|------|-----------|
|------------|-------|----------|-----------|------|-----------|

|                                                                                                                                                                     | заняття               | ра                                       | год | оцінк<br>и | конання                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|------------------------------------------|-----|------------|-------------------------|
| <b>I курс 1 семестр.Змістовий модуль 1. Організація оркестрового колективу. Тема1.Організація оркестрового колек- тиву, розігрування.</b>                           | практичн<br>е         | 1,9,<br>реперту<br>ар-<br>ні<br>збірники | 6   |            | 1-2<br>тиждень          |
| Вибір програми оркестрового класу.                                                                                                                                  | самостійн<br>а робота | 1,9,<br>реперту<br>ар-<br>ні<br>збірники | 15  | 5          |                         |
| <b>Тема2.Формування навичок ансамблевого та оркестрового виконання.</b>                                                                                             | практичн<br>е         | 4-7, 9                                   | 12  |            | 3-6<br>тиждень          |
| Робота над розвитком виконавських можливостей даних. Виконання оркестрових партій.<br><b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми. | самостійн<br>а робота |                                          | 20  | 10         | 7<br>тиждень            |
| <b>Тема 3. Виконання гам. Виконання інтервалів.</b>                                                                                                                 | практичн<br>е         | 4-7,9,<br>13,14                          | 12  |            | 7-10<br>тиждень         |
| Робота над розвитком оркестрових навичок.                                                                                                                           | самостійн<br>а робота | реперту<br>ар                            | 20  | 10         | 7-10<br>тиждень         |
| <b>Тема 4. Попередня настройка оркестру. Настройка оркестру. Акордово-гармонічна настройка оркестру.</b>                                                            | практичн<br>е         | 4-7,9,<br>13,14                          | 15  |            | 11111-<br>15<br>тиждень |
| <b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми.                                                                                       | самостійн<br>а робота | реперту<br>ар                            | 20  | 1010       | 14<br>тиждень           |

|                                                                                              |                   |                  |                                          |      |               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------|------------------------------------------|------|---------------|
| <b>2 семестр. Змістовий модуль 2.Штрихи. Тема5. Основні види штрихів.</b>                    | практичне         | 4-7              | 9                                        |      | 1-3 тиждень   |
| Робота над оркестровими творами програми.                                                    | самостійна робота | репертуар        |                                          | 1010 |               |
| <b>Тема 6.</b> Виконання в штрихах гам, арпеджіо, вправ.                                     | практичне         | 4-7,9, 13,14     | 12                                       |      | 4-7 тиждень   |
| Робота над оркестровими творами програми. Здача оркестрових партій.                          | самостійна робота | репертуар        |                                          | 1010 | 7 тиждень     |
| <b>Тема 7.</b> Артикуляція.                                                                  | практичне         | 4-7,9, 13,14     | 15                                       |      | 8-12 тиждень  |
| Робота над оркестровими творами програми.                                                    | самостійна робота | репертуар        |                                          | 1010 |               |
| <b>Тема 8.</b> Використання прийомів видобування звуку, які входять в поняття «артикуляція». | практичне         | 4-7,9, 13,14     | 12                                       |      | 13-16 тиждень |
| <b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми.                | самостійна робота | репертуар        |                                          | 1010 | 14 тиждень    |
| <b>залік</b>                                                                                 |                   |                  |                                          | 25   | 15 тиждень    |
| <b>Всього за I курс:</b>                                                                     |                   |                  | аудиторних - 93, самостійна робота - 240 |      |               |
| <b>II курс 3 семестр Змістовий модуль 3. Динаміка. Тема 1.</b> Основні поняття про динаміку. | практичне         | 1,2,4-7,9, 13,14 | 12                                       |      | 1-4 тиждень   |

|                                                                                                                        |                   |                  |    |    |              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------|----|----|--------------|
| Її види.                                                                                                               |                   |                  |    |    |              |
| Виконання фрагментів музичних творів.                                                                                  | самостійна робота | репертуар        | 15 | 5  |              |
| <b>Тема 2.</b> Шкала динамічних градацій.                                                                              | практичне         | 4-7,9, 13,14     | 12 |    | 5-8 тиждень  |
| Виконання фрагментів музичних творів.<br><b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми. | самостійна робота | репертуар        | 20 | 10 | 7 тиждень    |
| <b>Тема3.</b> Динамічні відтінки.                                                                                      | практичне         | 1,2,4-7,9, 13,14 | 12 |    | 9-12 тиждень |
| Робота над розвитком оркестрово-ансамблевих навичок.                                                                   | самостійна робота | репертуар        | 20 | 10 |              |
| <b>Тема4.</b> Динамічний баланс оркестрових груп.                                                                      | практичне         | 4-7,9, 13,14,15  | 9  |    | 13-15        |
| <b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми.                                          | самостійна робота | репертуар        | 20 | 10 | 14 тиждень   |
| <b>4 семестр. Змістовний модуль 4. Мелодія. Тема 5.</b> Організація мелодії.                                           | практичне         | 1,2,4-7,9, 13,14 | 12 |    | 1-4 тиждень  |
| Робота над оркестровими творами.                                                                                       | самостійна робота | репертуар        | 15 | 10 |              |
| <b>Тема 6.</b> Фразування..                                                                                            | практичне         | 1,2,4-7,9, 13,14 | 15 |    | 5-9 тиждень  |
| Робота над оркестровими творами.<br><b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми.      | самостійна робота |                  | 20 | 10 | 7 тиждень    |

|                                                                                                                                                                                                                                                   |                  |                       |                         |                                                        |    |                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----------------------|-------------------------|--------------------------------------------------------|----|------------------|
| <b>Тема7.</b><br>Речення.<br>Субмотив.                                                                                                                                                                                                            | Фраза.<br>Мотив. | практичн<br>е         | 1,2,4-<br>7,9,<br>13,14 | 9                                                      |    | 10-12<br>тиждень |
| Робота над<br>хоровимитворами.                                                                                                                                                                                                                    | над              | самостійн<br>а робота | реперту<br>ар           | 20                                                     | 10 |                  |
| <b>Тема 8.</b><br>кульмінацій.<br>Закінчення.                                                                                                                                                                                                     | Типи             | практичн<br>е         | 1,2,4-<br>7,9,<br>13,14 | 12                                                     |    | 13-16<br>тиждень |
| Робота над розвитком<br>оркестрово-<br>ансамблевих навичок.<br><b>Контроль самостійної<br/>роботи.</b><br>Здача<br>оркестрових партій<br>творів програми.                                                                                         |                  | самостійн<br>а робота | реперту<br>ар           | 20                                                     | 10 | 14<br>тиждень    |
| <b>Залік</b>                                                                                                                                                                                                                                      |                  |                       |                         |                                                        | 25 | 16<br>тиждень    |
| <b>Всього за II курс</b>                                                                                                                                                                                                                          |                  |                       |                         | аудиторн<br>их - 93,<br>самостійн<br>а робота -<br>240 |    |                  |
| <b>III курс. 5 семестр.</b><br><b>Змістовний модуль</b><br><b>5.Робота над</b><br><b>культурою звуку та</b><br><b>оркестровими</b><br><b>навичками.</b><br><b>Тема1.</b> Практичне<br>освоєння типів дихання<br>у швидкому й<br>повільному темпі. |                  | практичн<br>е         | 1,2,4-<br>7,9,<br>13,14 | 6                                                      |    | 1-2<br>тиждень   |
| Робота над<br>оркестровими ворами.                                                                                                                                                                                                                |                  | самостійн<br>а робота |                         | 15                                                     | 5  |                  |
| <b>Тема2.</b> Способи<br>синтаксичного<br>розподілу та<br>поєднання. Метро-<br>ритмічна основа.                                                                                                                                                   |                  | практичн<br>е         | 1,2,4-<br>7,9,<br>13,14 | 12                                                     |    | 3-6<br>тиждень   |
| Робота над                                                                                                                                                                                                                                        | над              | самостійн             |                         | 20                                                     | 10 | 7<br>тиждень     |

|                                                                                                                                |                   |                 |    |    |               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------|----|----|---------------|
| оркестровими ворами.<br><b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми.                          | а робота          |                 |    |    |               |
| <b>Тема 3</b> Робота над тембровими характеристикам в творах різних стилів.                                                    | практичне         | 1,2,4-7,9,13,14 | 15 |    | 7-11 тиждень  |
| Робота над оркестровими ворами.                                                                                                | самостійна робота |                 | 20 | 10 |               |
| <b>Тема 4.</b> Фон. Баланс. Рельєф. Контрасність.                                                                              | практичне         | 1,2,4-7,9,13,14 | 12 |    | 12-15 тиждень |
| Робота над оркестровими ворами.<br><b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми.               | самостійна робота |                 | 20 | 10 | 14 тиждень    |
| <b>6 семестр. Змістовний модуль 6 Фактура.</b><br><b>Тема 5.</b> Типи фактури (поліфонічна, гомофонічна, акордова, монодична). | практичне         | 1,2,4-7,9,13,14 | 12 |    | 1-4 тиждень   |
| Робота над оркестровими ворами.                                                                                                | самостійна робота |                 | 15 | 10 |               |
| <b>Тема 6.</b> Унісонні подвоєння.                                                                                             | практичне         | 1,2,4-7,9,13,14 | 12 |    | 5-8 тиждень   |
| Робота над оркестровими ворами.<br><b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми.               | самостійна робота |                 | 15 | 10 | 7 тиждень     |
| <b>Тема 7.</b> Тембровий                                                                                                       | практичне         | 1,2,4-          | 9  |    | 9-11          |

|                                                                                                                    |                   |                         |                                             |    |                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------------|---------------------------------------------|----|------------------|
| колерит.                                                                                                           | е                 | 7,9,<br>13,14           |                                             |    | тиждень          |
| Робота над оркестровими ворами.                                                                                    | самостійна робота |                         | 15                                          | 10 |                  |
| <b>Тема 8.</b> Ансамблеві співвідношення інструментів.                                                             | практичне         | 1,2,4-<br>7,9,<br>13,14 | 9                                           |    | 12-14<br>тиждень |
| Робота над оркестровими ворами.<br><b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми.   | самостійна робота |                         | 20                                          | 10 | 14<br>тиждень    |
| <b>Залік</b>                                                                                                       |                   |                         |                                             | 25 | 14<br>тиждень    |
|                                                                                                                    |                   |                         |                                             |    |                  |
| <b>Всього за III курс</b>                                                                                          |                   |                         | аудиторних - 87,<br>самостійна робота - 230 |    |                  |
| <b>IV курс 7 семестр</b><br><b>Змістовий модуль 7.</b><br><b>Гармонія і фонізм</b><br><b>Тема 1</b> Гармонія.      | практичне         | 1,2,4-<br>7,9,<br>13,14 | 12                                          |    | 1-4<br>тиждень   |
| Робота над оркестровими творами.                                                                                   | самостійна робота |                         | 15                                          | 5  |                  |
| <b>Тема2.</b> Досягнення конкретного і чіткого звучання оркестрових груп.                                          | практичне         | 1,2,4-<br>7,9,<br>13,14 | 12                                          |    | 5-8<br>тиждень   |
| Робота над оркестровими творами.<br><b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми.. | самостійна робота |                         | 20                                          | 10 | 7<br>тиждень     |
| <b>Тема3</b> Гармонічне співвідношення оркестрових груп.                                                           | практичне         | 1,2,4-<br>7,9,<br>13,14 | 12                                          |    | 9-12<br>тиждень  |

|                                                                                                                                                                                                                             |                   |                    |    |    |             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------------------|----|----|-------------|
| <b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми.                                                                                                                                               | самостійна робота |                    | 20 | 10 |             |
| <b>Тема4</b> Оркестрове «Тутті».                                                                                                                                                                                            | практичне         | 1,2,4-7,9,13,14,15 | 9  |    | 13-15       |
| Робота над оркестровими творами.<br><b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми.                                                                                                           | самостійна робота |                    | 20 | 10 | 14 тиждень  |
| <b>8 семестр. Змістовний модуль 8. Створення єдності форми та художнього образу при виконанні оркестрових творів. Тема 5.</b> Володіння прийомами відтворення зміни темпів, агогіки, різних штрихів, динамічних показників. | практичне         | 1,2,4-7,9,13,14    | 6  |    | 1-2 тиждень |
| Робота над оркестровими творами.                                                                                                                                                                                            | самостійна робота |                    | 10 | 10 |             |
| <b>Тема6.</b> Максимальна узгодженість музично-виконавських засобів виразності, їх виправдане співвідношення та єдність в процесі гри.                                                                                      | практичне         | 1,2,4-7,9,13,14    | 9  |    | 3-5 тиждень |
| Робота над оркестровими творами.<br><b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій                                                                                                                            | самостійна робота |                    | 10 | 10 | 4 тиждень   |

|                                                                                                                                                                                              |                   |                 |                                             |    |             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------|---------------------------------------------|----|-------------|
| творів програми.                                                                                                                                                                             |                   |                 |                                             |    |             |
| <b>Тема 7.</b> Виховання відчуття єдності форми твору. Досягнення єдиного розуміння та втілення емоційно-образного змісту музики.                                                            | практичне         | 1,2,4-7,9,13,14 | 9                                           |    | 6-8 тиждень |
| Робота над оркестровими митворами.                                                                                                                                                           | самостійна робота |                 | 10                                          | 10 |             |
| <b>Тема8.</b> Чистота інтонування, синхронність та збалансованість звучання, метроритм, динаміка, виразність фразування, артикуляції та штрихів, виконавське дихання, прояв рельєфу та фону. | практичне         | 1,2,4-7,9,13,14 | 3                                           |    | 9 тиждень   |
| Робота над оркестровими митворами.<br><b>Контроль самостійної роботи.</b> Здача оркестрових партій творів програми.                                                                          | самостійна робота |                 | 10                                          | 10 | 9 тиждень   |
| <b>Всього за IV курс</b>                                                                                                                                                                     |                   |                 | аудиторних - 72,<br>самостійна робота - 205 |    |             |
| <b>Всього</b>                                                                                                                                                                                |                   |                 | аудиторних - 345,<br>самостійна             |    |             |

|                                    |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                   |  |  |
|------------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|
|                                    |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | а робота -<br>915 |  |  |
| <b>6. Система оцінювання курсу</b> |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                   |  |  |
| Загальна система оцінювання курсу  |  | <p>Поточна система оцінювання потемах курсу:</p> <p>1 бал - незнання оркестрових партій, неповна, малозмістовна, відсутня або неправильна відповідь на теоретичні питання курсу, відповіді на питання не висвітлюють зміст поставлених питань.</p> <p>2 бали – виконання оркестрових партій творів виконано на низькому професійному рівні; відтворення нотного тексту з грубими помилками; незнання програми напам'ять; слабка музична ерудиція, відсутність артистично-сценічної культури; відповіді на теоретичні питання неповні, малозмістовні, не висвітлюють зміст поставлених питань.</p> <p>3 бали – знання програмного матеріалу відповідає вимогам; неналежний художній рівень виконуваних творів, допущення текстових помилок (темп, метро ритм, штрихи, поверхове відтворення стильових особливостей творів); відсутність емоційної виразності; неартистичне, художньо та технічно недосконале виконання оркестрових партій творів; відповіді на питання неточні, не висвітлюють повною мірою зміст поставлених питань.</p> <p>4 бали - знання та вміння відповідає вимогам; виконання оркестрових партій програми з окремими помилками (в нотному тексті, ритмі, темпі, динаміці, нюансуванні); виконання програми напам'ять; виразне, інтонаційно чисте виконання програмового матеріалу, але допущення ряду помилок, добре розвинутий слух і почуття ритму; недостатність музичної ерудиції, що проявляється у неточному стилістичному виконанні; інтонування з окремими помилками, належна артистично-сценічна культура.</p> <p>5 балів – знання хорових партій програми відповідає вимогам; вільне володіння</p> |                   |  |  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>виконавською технікою; глибоке проникнення в авторський задум з переконливою інтерпретацією творів; артистичність виконання та емоційна виразність; безпомилкове виконання програми; повна, змістовна відповідь з характеристикою музично-теоретичних, оркестрово-ансамблевих та стилевих особливостей творів; глибоке висвітлювання змісту поставлених питань. Контроль самостійної роботи та успішна здача оркестрових партій творів програми оцінюється впродовж семестру.</p> <p>Залік -25 балів</p> |
| Практичні заняття                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>На практичних заняттях студенти вивчають оркестрові твори, працюють над вдосконаленням оркестрово-ансамблевої техніки, розвивають та формують свої виконавські задатки, професійну майстерність, вчаться працювати в оркестрі та працювати з оркестром.</p>                                                                                                                                                                                                                                              |
| Умови допуску до підсумкового контролю                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p><b>Поточний контроль</b> здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань та готовності студента до виконання поставлених професійних завдань. Форми поточного контролю: здача оркестрових партій програми, участь у концертах.</p> <p><b>Підсумковий контроль</b> проводиться як результат вивчення навчального курсу та передбачає залік в 2,4,6 семестрах, виступ на державному екзамені.</p>                                                                    |
| <p align="center"><b>7. Політика курсу</b></p> <p>В циклі спеціальних дисциплін основною ціллю оркестрового класу є підготовка студентів до роботи в якості артистів оркестру, що володіють фахом на високому професійному рівні. Вирішування творчих задач, що виникають в процесі репетицій, зумовлює необхідність проведення занять з оркестром у визначеній організаційно-методичній послідовності. Ця послідовність складається з ряду стадій репетиційного процесу. В її основі лежать головні дидактичні та методичні принципи: слідування від простого до складного, від власного до загального. Дотримання цих принципів визначається у вмінні керівника визначити ступінь складності твору що вивчається, правильні шляхи його послідовного засвоєння. В зв'язку з цим виникає необхідність правильного використання цих форм роботи з оркестром – індивідуальної, групової і загально-оркестрової в їх розумному співвідношенні.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти обсягом теоретичних знань та практичних навиків по предмету:

**знати:**

- основи свідомого і професійно-художнього виконання творів;
- специфіку роботи в колективах;
- методичку роботи з колективом;
- репертуар;
- науково-теоретичну літературу;
- рівень сучасної науково-теоретичної бази оркестрового виконавства.

**вміти:**

- працювати в професійному колективі;
- розвивати виконавські здібності;
- працювати над вправами;
- здійснювати формотворчий та виконавський аналіз творів;
- читати нотний матеріал, вконуючи штрихові, темпові та динамічні відтінки;
- об'єднувати індивідуальну манеру виконання для досягнення монолітності звучання.

Поведінка в аудиторії повинна відповідати правилам поведінки студентів у навчальному закладі. Студент має відвідувати практичні заняття, активно працювати, старанно готуватися до них, самостійно вивчати теоретичні питання по курсу, оркестрові партії творів програми, відповідати відповідному кваліфікаційному рівню.

### **і. Рекомендовані твори**

2. 1.Д.Россіні увертюра до опери «Севільський церюльник».
3. 2.В.А.Моцарт симфонія №40.
4. 3.В.А.Моцарт увертюра до опери «Дон Жуан».
5. 4.В.А.Моцарт концерт для фортепіано ре-мінор.
6. 5.Л.В.Бетховен увертюра «Егмонт».
7. Л.В.Бетховен симфонія №1.
8. Л.В.Бетховен увертюра до балету «Творіння Прометей».
9. 8.М.М.Скорик «Мелодія».
- 10.9.К.Ф.Данькевич увертюра до опери «Назар Стодоля».
- 11.10.М.І.Глінка увертюра до опери «Руслан і Людмила».
- 12.11.М.В.Лисенко «Юнацька симфонія».
- 13.12.П.І.Чайковський увертюра-фантазія «Ромео і Джульєта».
- 14.13.Д.Верді інтродукція до опери «Травіата».
- 15.Д.Верді інтродукція до опери «Ріголетто».

16. М. Вербицький державний Гімн України.
17. М. В. Лисенко «Боже, Великий єдиний» .
18. А. Антонюк марш «Слава Україні».
19. Б. Сапелюк марш «Калина пам'яті».
20. М. Гайворонський «Коли ми вмирили».
21. Р. Планкет увертюра до опери «Корневільські колокола».
22. Д. Шостакович симфонія №1 (1ч.) .
23. Ф. Шуберт «Незакінчена симфонія».
24. М. Мусоргський фантазія «Ніч на лисій горі».
25. Й. Брамс симфонія №3 (3ч.).
26. Т. Альбіноні «Адажіо».
27. П. І. Чайковський «Урочистий марш».
28. В. Матвійчук «Ватра».
29. Л. Денца «Фуникули Фуникуля».
30. В. Лисенко «Червона рута».
31. Д. Юнг Лі «Центр Іто».

### **Література**

1. Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра. – М., 1972.
2. Агафонников Н. Симфоническая партитура. – Л., 1981.
3. Шпитальный П. Чтение симфонических партитур, хрестоматия. – М., 1970.
4. Благлвещенский И. П. Из истории скрипичной педагогики. – Минск, 1980.
5. Раабен Л. История русского и советского скрипичного искусства. – Л.: Музыка, 1978. – 199 с.
6. Гинзбург Л., Григорьев В. История скрипичного искусства. – М., 1990. – Т. 1. – 285 с.
7. Розанов В. Инструментоведение. Пособие для руководителей оркестров. М., 1981.
8. Колеса М. Основы техніки диригування. – К., 1981.
9. Гинзбург Л., Григорьев В. История скрипичного искусства. – М., 1990. – Т. 1. – 285 с.
10. Иванов-Радкевич А. О воспитании дирижера. – М., 1973.
11. Кондрашин К. Мир дирижера. – Л., 1976.
12. Михайлов Н. Школа игры. для духового оркестра. – М., 1989.
13. Светланов Е. Музыка сегодня. – М., 1985.
14. Апатский В. Теория и практика игры на духовых инструментах. – Музична Україна, 1989.
15. Денисов Е. Ударные инструменты в современном оркестре. – М., 1982.
16. Фуртвенглер В. Исполнительское искусство. – М., 1966.
17. Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра. – М., 1972
18. Благлвещенский И. П. Из истории скрипичной педагогики. Минск,

1980.

19. Волощук Ю.І. Скрипкова музика композиторів Галичини 1919-1939 років у контексті розвитку європейського модернізму // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Вип. 3. – Івано-Франківськ: Плай, 2001. – С. 161-169.
20. Витачек Е.Ф. Очерки по истории изготовления смычковых инструментов. – М., 1964.
21. Лапсюк В. Джерела української скрипкової культури // Музика. – К., 1981. – №6. – С. 25-26.
22. Ямпольский И.М. Русское скрипичное искусство: Очерки и материалы. – М., Л.: Музгиз, 1951. – Т.1. – 516 с.
23. Рогаль-Левицкий Д. Беседы об оркестре. М., 1961.